

27 Kombinatorika

- Kombinatorika

- Daná je konečná neprázdna množina, ktorá má n prvkov, $n \in \mathbb{N}$. Z tejto množiny vyberáme skupinky prvkov a kladieme si otázku:
  - či sa prvky opakujú alebo neopakujú
  - či na poradí záleží alebo nezáleží
  - ak záleží na poradí, hovoríme, že tvoríme usporiadané k -tice alebo n -tice

- Permutácie (poradia)

- „Koľkými spôsobmi možno zoradiť do radu prvky neprázdnej konečnej n -prvkovej množiny?“
- Každé jedno zoradenie nazývame permutáciou (poradím) prvkov danej množiny. Permutácie možno reprezentovať usporiadanými n -ticami prvkov danej n -prvkovej množiny.
- Počet všetkých permutácií n prvkov označujeme $P(n)$. Platí: $P(n) = n!$ (Symbol „ $n!$ “ čítame ako „ n faktoriál“ a je definovaný takto:
 $n! = n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \dots \cdot 2 \cdot 1$
 pre kombinačné čísla (uvedené ďalej) je vhodné zdefinovať $0! = 1$)

- Kombinácie

- „Koľkými spôsobmi možno spomedzi n rôznych objektov vybrať k n objektov, ak nezáleží na poradí vyberania?“
 „Koľko k -prvkových množín má n -prvková množina?“
- Každý jeden výber k prvkov z daných n prvkov nazývame k -prvkovou kombináciou z n prvkov. Keďže nezáleží na poradí vyberania, možno kombinácie chápať ako neusporiadané k -tice, t.j. k -prvkové podmnožiny.
- Počet k -prvkových kombinácií z n prvkov označujeme $K(k, n)$ a pre ich počet platí:

$$K(k, n) = \frac{n!}{(n-k)!k!}$$
- Tento výraz sa v kombinatorike často vyskytuje, preto je preň zavedený špeciálny symbol $\binom{n}{k}$ (bez zlomkovej čiary), ktorý sa číta „ n nad k “ a n , a názov kombinačné číslo. Teda $\binom{n}{k} = \frac{n!}{(n-k)!k!}$

- Základné vlastnosti kombinačných čísel

- Pre každé $n \in \mathbb{N}$ platí:
  - $\binom{n}{0} = 1$
  - $\binom{n}{1} = n$
  - $\binom{n}{n} = 1$
  - pre každé $k \leq n$ platí $\binom{n}{k} = \binom{n}{n-k}$
  - pre každé $k < n$ platí $\binom{n}{k} + \binom{n}{k+1} = \binom{n+1}{k+1}$

